

Dokumenty:

MAĎARSKO

Štvrtý protizidovský zákon (detail)

§3. (1) Židia sú povinní odovzdať všetky svoje poľnohospodárske alebo lesné majetky, ich vybavenie a závody alebo dielne súvisiace s ich poľnohospodárskym alebo lesným majetkom. Obmedzenia týkajúce sa prevodov inak nebránia prevodným povinnostiam na základe súčasného zákona. [...]

(2) Židovské majetky v obciach alebo mestách, na ktoré sa nevzťahuje bod (1), sa tiež musia odovzdať, s výnimkou ich domovov a potrebného dvora a záhrady.

Žiadosť Maďarský národný archív, Archív Peštianskej župy, V.1044 Cb, dokumenty obce Gödöllő, 1732/1943

Vážené vedenie obce,

Ja, dolupodpísaná miestna železiarka, sa obraciam na ctené vedenie obce so žiadosťou, aby mi podľa výnosu maďarského kráľovského ministerstva financií z nižšie uvedených nárokovateľných židovských majetkov bolo umožnené jeden kúpiť:

1. Artur Spitzer Szabó   ulica Horthyho Miklósa 1.
2. László Diamant   námestie Ferenc Józsefa 13
3. Tibor Sándor   ulica Horthyho Miklósa 4.
4. Sándor Schönthál   ulica Horthyho Miklósa 9.
5. Janka Spitzer   ulica Horthyho Miklósa 6.

Jeden z nich by som chcela kúpiť na účely obchodu, iný možno ako domov.

Na podporu mojej žiadosti mi dovoľte spomenúť, že som čistá kresťanka, mám dve deti. Nevlastným žiadnu nehnuteľnosť. Aby som mohla rozvíjať svoje podnikanie, bolo by dosť dôležité zariadiť ho podľa dnešných očakávaní a bolo by tiež dôležité pripraviť vhodné vitríny, aby sa rozvinula krása môjho obchodu a mesta.

Napokon, môj manžel slúžil v armáde trikrát, naposledy bol 4 mesiace na ruskom fronte.

S vlasteneckou úctou pani Károly Lányi

Gödöllő, 19. júna 1942

SLOVENSKO

Nariadenie č. 198/1941 Slov. z. z 9. septembra 1941 o právnom postavení Židov (tzv. Židovský kódex)

Výkon pozemkovej reformy na židovských poľnohospodárskych nehnuteľnostiach.

§ 150.

- (1) Poľnohospodárske nehnuteľnosti vo vlastníctve Židov a židovských združení stanú sa dňom, ktorý určí Štátny pozemkový úrad vyhláškou v Úradných novinách, vlastníctvom slovenského štátu.

O dočasných správcoch pre domy.

§ 216.

- (1) Ústredný hospodársky úrad môže z vážnych hospodárskych alebo sociálnych dôvodov uvaliť dočasnú správu na domový majetok Židov, židovských združení, židovských základín a fondov, na ktorý nemôže žiadať uvaliť vnútenú správu Štátny pozemkový úrad.

Úryvky z listu Ústredného zväzu slovenských železničiarov predsedníctvu vlády Slovenskej republiky (14. novembra 1940)

SNA, Fond ÚHÚ, Box. 143, spis 8615/41

„V mestách na Slovensku je nedostatok bytov. [...] Železničný personál musí žiť na periférii a denne cestovať do miest.“ Toto cestovanie medzi domovom a pracoviskom je na úkor služby. Riešením by bolo, aby Ministerstvo dopravy a verejných prác a Ústredný hospodársky úrad uvoľnili byty židovských obyvateľov a umiestnili tam lepšie situovaných úradníkov železníc, ktorí v súčasnosti bývajú v relatívne lacných bytoch, kam by sa mohli presťahovať sociálne slabší úradníci a zamestnanci. Došlo by tak k prílevu slovenského prvku do miest, ktorý je žiaduci pre národnú vec.

Umiestnite Židov na perifériu, a ak tam všetci nedostanú byty, postavte im na periférii drevené kasárne a nariadte im, aby sa tam presťahovali. Tieto opatrenia by sústredili Židov na jedno miesto [...] a ak by to nechceli, hľadali by sami cestu, ako sa vystáhnú zo Slovenska.“